

Olje- og energidepartementet

postmottak@oed.no

Oslo, 21. februar 2017

Ansvarlig partner: Eirik Brønner

Høringsuttalelse til departementets forslag til endringer vassdragsreguleringsloven og industrikonsesjonsloven (deres ref. 16/3582)

Vi viser til departementets høringsbrev av 18.11.2016 med forslag til endringer vassdragsreguleringsloven og industrikonsesjonsloven.

Vi støtter departementets generelle intensjon om en forenkling og modernisering av lovverket.

Når det gjelder forslaget til endringer i vassdragsreguleringsloven, er vi imidlertid opptatt av at Norges folkerettslige forpliktelser etter ILO-konvensjon nr. 169 om urbefolkninger og stammefolk i selvstendige stater fremkommer på en tydeligere måte i loven enn det som er tilfelle i dagens lov.

Ved konsesjoner til vassdragsreguleringer som berører områder det samiske folk lever i og bruker, følger det av ILO-konvensjonen art. 15 nr. 2 at samene i det aktuelle området har rett til andel av utbyttet fra kraftproduksjonen. Bestemmelsen lyder slik (i den norske oversettelsen):

«I tilfeller der staten beholder eiendomsretten til mineraler, ressurser under jorden eller til andre ressurser som finnes i landområdet, skal myndighetene ikke sette i gang eller tillate noen tiltak for utforskning eller utnytting av slike ressurser i disse folks landområder, før det er opprettet eller tatt i bruk rådføringsordninger med disse folk, for å fastslå om og i hvilken utstrekning deres interesser kan bli skadelidende. Når det er mulig, skal vedkommende folk ha del i utbyttet av slik virksomhet og skal få rimelig erstatning for enhver skade de lider på grunn av slik virksomhet.»

[Vår understrekning]

Kravet på en del av utbyttet kommer i tillegg til en eventuell ekspropriasjonserstatning som følge av vassdragsreguleringen.

Ved innvilgelse av konsesjon etter vassdragsreguleringsloven plikter departementet å sette som vilkår at samene skal ha del i utbyttet fra kraftproduksjonen, dersom konsesjonen berører området samene lever i og bruker. Denne forpliktelsen følger allerede av at dagens

vassdragsreguleringslov som etter presumsjonsprinsippet må antas å være i samsvar med Norges folkerettslige forpliktelser, herunder kravet om del av utbytte i ILO-konvensjonen art. 15 nr. 2. Forpliktelsen følger også av Grunnloven § 92 som sier at «*Statens myndigheter skal respektere og sikre menneskerettighetene slik de er nedfelt i denne grunnlov og i for Norge bindende traktater om menneskerettigheter*». Dette innebærer bl.a. at forvaltningen i sin skjønnsutøvelse må respektere de forpliktelser som følger av menneskerettighetstraktater som Norge har ratifisert, herunder ILO-konvensjonen.

Selv om retten til utbytte allerede kan utledes gjennom bruk av presumsjonsprinsippet og Grunnloven § 92, er dette en rettighet for samene som etter det vi kjenner til aldri er blitt håndhevet gjennom departementets forvaltningspraksis. For å sikre at forvaltningspraksis etter vassdragsreguleringsloven utøves i samsvar med Norges folkerettslige forpliktelser, vil det etter vårt syn være riktig å ta inn en henvisning til regelen art. 15 nr. 2 om andel av utbytte i den reviderte vassdragsreguleringsloven.

Med vennlig hilsen
ADVOKATFIRMAET BRØNNER & CO DA

Eirik Brønner
advokat